

Nieuw perspectief: GDO zoekt aansluiting bij wat burgers beweegt

Uitgangspunt

Duurzame ontwikkeling is niet abstract als we in steden, dorpen en gemeenschappen burgers de kansen geven om er samen werk van te maken en als de overheden samen de kracht van de samenleving willen blijven voeden door kennis, educatie, communicatie. Participatie is een wederkerige werkvorm, die meer geld oplevert dan het kost.

Het gaat het er om wederkerigheid gestalte geven in de relaties tussen overheid en burgers bij het continue veranderingsproces dat het inrichten van de samenleving met zich meebrengt. Burgers en bedrijven zijn op zoek naar nieuwe oplossingen om dat op een meer duurzame manier te doen. Overheden willen dat ondersteunen, niet door te reguleren, maar door te faciliteren, door het gemakkelijker te maken. Waar

Overheid

Onderwijs

Onderzoek

Ondernemers

van **Onderop (door burgers)**

verbinding maken, ontstaan nieuwe kansen voor een innovatieve economie met nieuwe vormen van werkgelegenheid. GDO wil daar met de partners werk van maken. GDO sluit met dit vernieuwende perspectief aan bij het concept van de **"energieke samenleving"**.

GDO is een bestuurlijk netwerk dat samen met burgers, bedrijven en maatschappelijke organisaties duurzame ontwikkeling dichtbij huis en op lokaal niveau mogelijk wil maken. GDO speelt in op de energieke samenleving en op nieuwe ideeën over de circulaire economie. GDO zoekt aansluiting bij wat burgers beweegt. GDO wil vooral voorwaarden scheppen die duurzame keuzes aantrekkelijk maken door te inspireren en te verbinden. Communicatie, educatie en participatie zijn hierbij de kenmerkende instrumenten.

Externe ontwikkelingen

GDO beoogt betere randvoorwaarden te realiseren voor duurzame ontwikkeling vooral via het sociaal instrumentarium. Lag het accent bij het ontstaan op gemeenten die een eigen centrum voor NME hebben, gaandeweg is een verschuiving van het perspectief opgetreden.

GDO staat voor een belangrijk jaar. In 2014 vinden er gemeenteraadsverkiezingen plaats en duurzame ontwikkeling is een belangrijk onderwerp in de komende jaren. Er zullen resultaten gehaald moeten worden op het gebied van energie, afval en grondstoffen, groen en biodiversiteit en water. Het **energievraagstuk** en de CO₂ reductie gaan hand in hand met opruimen van afval. **Afval** is grondstof. Biomassa is per buurt te organiseren. Stadstuinen, stads- en kinderboerderijen versterken de leefbaarheid en het gevoel van veiligheid en tegelijkertijd dragen ze bij aan een grotere **biodiversiteit** in het stedelijk gebied. Ook zijn het ontmoetingsplekken voor stad en land. Gezonde **voeding** en **waterbeheer** op maat zijn dichtbij, laagdrempelig onder de aandacht te brengen.

GDO wil als netwerkorganisatie mee in die ontwikkeling. Educatie, informatie en communicatie blijven belangrijke instrumenten. De binding met de Centra voor NME blijft cruciaal, het proces van netwerkvorming dat de centra ondergaan wordt ondersteund en aan het proces van professionalisering werkt **GDO** met enthousiasme mee. Onze gezamenlijke voorgeschiedenis maakt het mogelijk om samen onze betekenis te versterken voor de groeiende kracht van burgerinitiatieven. Participatie is van burgers is steeds meer een zaak van wederkerigheid tussen overheid, bedrijfsleven en samenleving waarin burgers ruimte moeten krijgen en waarin de faciliterende overheid haar positie herdefinieert. De rol van gemeenten verandert van regisseur naar arrangeur, van bestuurscentrum naar marktplaats van kennis, contacten en diensten. Van regelen naar schakelen.

GDO heeft zich als organisatie in de afgelopen jaren vooral ontwikkeld buiten de institutionele routine. De praktijk staat voorop, initiatieven moeten de ruimte krijgen en allianties met buurten, wijken en (kleine) ondernemers leveren nieuwe kennis en ervaring. Dat betekent dat **GDO** voortdurend voor keuzes staat om mee te doen aan de talloze initiatieven en ook kritisch moet en wil zijn op de effecten van samenwerking. **GDO** wil als netwerk een zekere onafhankelijkheid bewaren en tegelijkertijd verantwoordelijkheid nemen in de dynamiek van het veld.

In de komende jaren zijn er op het gebied van afval en grondstoffen belangrijke ontwikkelingen. Bijvoorbeeld is in de Raamovereenkomst Verpakkingen afgesproken dat gemeenten vanaf 2015 naast de inzameling van kunststofafval ook verantwoordelijk worden voor de sortering van kunststofafval en – indien een gemeente daarvoor kiest – de vermarkting van het materiaal.

In de uitvoering van het Energieakkoord 2013 is zijn belangrijke rollen voorzien voor verschillende partijen op lokaal niveau zowel voor de particuliere sector (burgers en bedrijven) als voor de lokale overheid. De inrichting, ontwikkeling en het beheer van de het openbaar gebied in steden en dorpen is een taak die steeds meer om samenwerking vraagt. Ook ontstaan nieuwe kansen voor duurzame oplossingen voor groen, voedsel, water en afvalverwerking. Biodiversiteit kan in de stad worden aangepakt, groen is geen exclusieve opgave op het platteland.

Nieuwe werkwijzen

Bij het zoeken van nieuwe verbindingen wil **GDO** haar netwerk inzetten en primair kijken vanuit bestaande organisaties die willen mee veranderen. De institutionele druk moet worden verminderd met als uitkomst minder overhead en meer slagkracht. Als we de kracht van de samenleving willen benutten, kan dat als burgers in vertrouwen worden genomen en gezocht wordt naar nieuwe werkwijzen het die lokale initiatieven gemakkelijker maakt. Centra voor NME, stads- en kinderboerderijen zijn ontmoetingsplaatsen waar veel mensen komen, zij kunnen benut worden om kennisoverdracht, kennisontwikkeling en samenwerking concreet te maken. **GDO** wil kennis- en informatiecampagnes die aansluiten bij lokaal initiatief. Dat is haar inzet in het landelijk debat.

Hiermee ondergaat het visiedocument dat 2 jaar geleden is vastgesteld een verdiepingsslag. Er komt nog meer nadruk te liggen op een uitwerking van het concept van **de Energieke samenleving** waarin initiatieven van onderop centraal staan. Het betekent ook dat kritisch gekeken moet worden naar onderhoud en uitbouw van de netwerken. Er komt meer accent op samenwerking met organisaties als MVO Nederland, Urgenda, Energietransitie Nederland en de opkomende organisaties van lokale energiecoöperaties (zie Noord Brabant) en minder op de landelijke koepels (m.u.v. de VNG, het IPO en de Unie van Waterschappen). Unie en VNG kiezen inmiddels een wat actievere koers en wij willen het bestuurlijk contact met beiden aanhalen. In de interbestuurlijke samenwerking is de rol van lokale overheden belangrijker omdat zij dicht bij de burger staan. Dat is ook vanuit een oogpunt van Meer met Minder van belang. Dat sluit aan op de tendens om meer energieke krachten uit de samenleving te mobiliseren. Hierbij is de positie van NME-centra, dichtbij de burger, voor **GDO** een onderscheidende factor.